

Riktlinjer för trädfällning på kommunal mark

Antagen av Teknik- och Fritidsnämnden 2023-12-12
§ 195

Innehållsförteckning

Riktlinjer för trädfällning på kommunal mark – I tätort eller i tätortsnära områden	3
Beslut om trädfällning	4
Hantering - Ansöka om trädfällning	4
Beskärning av grenar som hänger över privat markägares fastighet	4
Trädfällning vid etablering av solenergianläggning.....	5

Dokumenttyp Riktlinje	Dokumentnamn Riktlinje för trädfällning	Antagen 2023-12-12	Antagen av Teknik- och Fritidsnämnden	
Dokumentägare Kommunledningsförvaltningen	Dokumentansvarig Teknisk chef	Reviderad	Giltighet Tills vidare	
Dokumentinformation Trädfällning, skog		Diarienummer KS/2023:804		
Ämnesområde Skog och trädfällning		Intranät ☐	Hemsida ☒	
Andra regelverk som omnämns Skadeståndslagen, Brottsbalken				

Riktlinjer för trädfällning på kommunal mark – I tätort eller i tätortsnära områden

Riktlinjer för trädfällning har tagits fram för att tydliggöra kommunens ställningstagande vid fällning och beskärning av träd på kommunens mark, samt för att klargöra roller och ansvar för detta. Att ta ner träd kan vara en känslig fråga. För en del människor kan det vara viktigt att träd tas ner, för andra kan det vara viktigt att behålla dem. Det finns även miljöaspekter att ta hänsyn till.

Syfte

Dessa riktlinjer upprättas för att möjliggöra en enhetlig handläggning av ärenden som rör fällning av träd på kommunal mark, i tätort eller i tätortsnära lägen.

Vad lagen säger

Lagen säger att det är straffbart att ta bort träd eller sly på annans mark utan tillstånd från markägaren. Därför får ingen plantering, beskärning eller fällning av träd ske på kommunal mark utan tillstånd. Trädfällning på kommunens mark utan tillstånd är egenmäktigt förfarande och därmed straffbart enligt svensk lag. (Skadeståndslagen 2 kap 1 §, Brottsbalken 8 kap samt 12 kap).

Grenar som hänger in över annans tomt eller rötter som växer in över tomtgräns och som orsakar olägenheter får tas bort, enligt Jordabalkens bestämmelser, 3 kap 2 §. Ägaren till trädet som hänger över på annans mark skall dock alltid beredas möjlighet att åtgärda problemet, innan egen åtgärd görs. Därför är det viktigt att kontakta kommunen innan beskärning av grenar eller rötter på kommunalägt träd sker.

Allmänna intressen som påverkar beslutsfattande

- Träd har stor betydelse för klimatet eftersom de binder stora mängder koldioxid.
- Träd är en viktig del i den offentliga miljön och för karaktären i varje enskilt bostadsområde. Grönområden fungerar som "lungor" och bidrar med bland annat rening av dagvatten och avgaser samt förhindrar störningar orsakade av extremväder.
- Vissa träd är särskilt skyddade via detaljplaner eller genom skydd enligt miljöbalken för dess höga naturvärden t.ex. naturreservat, biotopskydd, naturminne och natura 2000.
- Naturmark i tätbebyggelse är av ett stort värde både för växt- och djurliv samt som närrekreationsområde för invånare.
- Natur- och skogsmark ska vårdas, vilket innebär att olikåldriga bestånd bör finnas och få utvecklas. Detta innebär att ungsnitt (sly) inte tas bort slentrianmässigt eller att fullvuxna träd alltid ska stå kvar. Helheten beaktas.
- Endast träd som utgör en uppenbar fara för liv och egendom tas ned omgående. En bedömning på plats av trädets status sker alltid av kommunens personal. Vid behov kompletteras den med en djupare undersökning av trädexpert som bedömer rötskador, stamstabilitet m.m.

Beslut om trädfällning

Generellt är kommunen restriktiv med fällning av träd och det måste finnas goda skäl för att det skall ske. Träd tas endast ner om det är ekonomiskt, ekologiskt och socialt fördelaktigt för kommunen. Skötsel av kommunens park- och naturmark samt skogsinnehav planeras och budgeteras årligen i ett större kommunalt perspektiv.

Nedtagning av träd på förfrågan beviljas inte för att de exempelvis:

- Förhindrar utsikt eller skuggar tomt och/eller bostadshus.
- Orsakar nedskräpning i form av exempelvis löv.
- Orsakar dålig tillväxt på tomten.
- Orsakar allergier.
- Stör parabolantenner eller annan teknisk utrustning. (För solenergianläggningar – se egen avsnitt nedan.)

Träd som står på kommunens mark kan fällas på förfrågan exempelvis om:

- Trädet utgör en risk för människor, djur eller egendom
- Trädet hyser smittsamma parasiter eller sjukdomar
- Åtgärderna gynnar höga naturvärden
- Trädet skuggar solcellanläggning (mot betalning, se nedan)

Endast kommunanställda eller av kommunen anställd entreprenör får ta ner träd på kommunens mark.

Hantering - Ansöka om trädfällning

Om det finns önskemål om att få träd nedtaget på kommunens mark skall en skriftlig ansökan lämnas in via kommunens e-tjänst ”Ansöka om trädfällning”. För att en bedömning av situationen skall kunna ske behöver det vara tydligt varför trädet behöver fällas eller beskäras och hur det orsakar olägenheter.

Ansvarig personal på tekniska avdelningen bedömer sedan om ansökan om trädfällning har giltiga skäl för nedtagning av trädet/träden. Om så är fallet görs den slutgiltiga bedömningen efter ett platsbesök.

Vid ansökan om trädfällning görs en bedömning om trädet skall tas ner eller ej enligt riktlinjer i detta dokument. Observera att kommunen alltid har full rätt att neka nedtagning av träd på kommunal mark.

Beskärning av grenar som hänger över privat markägares fastighet

I vissa fall kan grenar eller rötter från träd som står på kommunal mark hänga över på privata markägares fastigheter. Enligt lag skall trädägaren beredas tillfälle att vidta egna åtgärder. Om trädägaren ej vidtar åtgärder kan den privata markägaren själv ta ner grenar eller rötter som hänger över på dess egen fastighet, så länge trädet inte riskeras att skadas allvarligt.

Kommunen gör som regel inga åtgärder för att beskära träd, vars grenar eller rötter hänger över annans mark.

Trädfällning vid etablering av solenergianläggning

En ökning av solenergianläggningar i kommunen går i linje med kommunens miljömål. Att fälla träd kan dock ha negativ påverkan på vissa av de svenska klimatmålen, tex *biologisk mångfald* samt *minskad klimatpåverkan*. Det är därför viktigt att hitta den bästa platsen för din solenergianläggning utifrån rådande förutsättningar och med ett helhetsperspektiv.

Om du planerar att etablera en solenergianläggning på din fastighet tänk på följande:

- Finns det träd som skuggar tilltänkt solenergianläggning skall man i första hand undersöka möjligheten att hitta en annan mer lämplig plats för sin anläggning.
- Om du vill att träd ska tas ner på grund av att de kommer skugga din blivande solenergianläggning, ansök om trädfällning via e-tjänsten innan beställning av solenergianläggning sker. Detta för att få ett förhandsbesked på om träden kan tillåtas tas ner eller ej. Förhandsbesked ges skriftligt via e-tjänsten ”Ansöka om trädfällning”.
- Träd stående på kommunens mark och som enligt kommunens bedömning kan tas bort kommer inte fällas förens efter att solenergianläggningen är på plats och då kommunen får tillfälle att genomföra arbetet (vanligtvis under december-mars).
- Observera att kommunen alltid har full rätt att neka nedtagning av träd på kommunal mark.

Förutsättningar vid nedtagning av träd vid etablering av solcellsanläggning

Enstaka träd kan tas ner av kommunen mot betalning, då tid finns och om detta av kommunen bedöms som lämpligt. Kostnaden baseras på en framkörningsavgift, arbetad tid samt förbrukat material enligt taxa för gata-/parkavdelningen. Att kommunen tar ut avgift för detta arbete är för att nedtagning av träd för solenergianläggningar gynnar den enskilde individen. Skogsarbete och trädfällning som görs i kommunal regi sköts i normala fall på vinterhalvåret (december-mars).

Grundförutsättningar för att trädfällning mot betalning kan komma att tillåtas är enligt följande:

- a. Att någon en del av trädets stam i brösthöjd (1,3 meter ovan marknivå) är inom 10 meter från egen tomtgräns.
- b. Att området där trädet står ingår i kommunens skogsbruksplan.
- c. Att området där trädet står enligt skogsbruksplanen ej är klassat som NO- eller NS- område.
- d. Att trädet ej är skyddsvärt.
- e. Att trädet inte står i skyddszon mellan bostäder och väg.
- f. Att kommunen bedömer trädfällningen som lämplig.

Visste du att:

Kommunens skogsinnehav är certifierat och måste därför följa vissa regler och standarder. I skogsbruksplanen beskrivs skogen, hur den växer och innehåller en plan för skogliga åtgärder. Skogsinnehavet är även uppdelat i avdelningar med skog som har liknande förutsättningar. Varje avdelning klassas i olika målklasser efter hur de ska tillfredsställa både produktions- och miljömål.

Målklass NO = Naturvård, orört. Skogen skall lämnas för fri utveckling

Målklass NS = Naturvård med skötsel. Miljövårderna väger tyngst men kan behövas förstärkas med naturvårdande åtgärder.